REFERAT Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026 d. 08-05-2026

Mødedato	Fredag d. 08. maj 2026 kl. 15:00
Mødested	Regionshuset i Sorø, mødelokale 1
Mødedeltagere	Line Ervolder, Bruno Jerup, Kenneth Nielsen, Sine Reffstrup, Laila Kildesgaard, Christian Wedell-Neergaard, Anja Rosengreen, Nana Harring Calvert, Anders Koefoed, Sofie Holm, Helena Hedegaard Udsen, Villum Christensen, Nana Harring

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden..... 3
Opdateret orientering om tids- og procesplan for etablering af nyt institutionslandskab og epx..... 6
Drøftelse af dilemmaer i forbindelse med etablering af et nyt uddannelseslandskab..... 12
Proces for borgerinddragelse af unge og voksne – det gode institutionsmiljø..... 18
Regional udviklings økonomi i 2027..... 24
Første drøftelse af budgetinitiativer 2027-2030 inden for det forberedende udvalg for regional udvil 29
Drøftelse af strategiske pejlemærker for grænseregionale samarbejder for Region Østdanmark..... 34
Drøftelse af regional udviklings medlemskaber og partnerskaber..... 39
Aktuelle sager..... 44
Næste møde..... 47
Godkendelse af deltagelse ved møde i Forberedende udvalg for Regional udvikling fredag den 8. m 50

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2026-03575

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-03575
Dok ID: 12815975

Resumé
.

Indstilling
.

Sagsfremstilling
.

Økonomi
.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Dagsordenen blev godkendt.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag
.

Punkt 2: Opdateret orientering om tids- og procesplan for etablering af nyt institutionslandskab og epx

EMN-2026-00189

Bilag

Bilag - Revideret forslag til tids- og procesplan. Etablering af nyt institutionslandskab_

Bilag - Forslag til tids- og procesplan. Etablering af nyt institutionslandskab

Bilag - Notat om tids- og procesplanen for etableringen af det nye institutionslandskab

Bilag - Oversigt over uddannelsesinstitutionerne i de 12 delområder

Bilag - Henvendelse fra KKR Sjælland og KKR Hovedstaden

2 (Åben) Opdateret orientering om tids- og procesplan for etablering af nyt institutionslandskab og epx

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-00189
Dok ID: 12840202

Resumé

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM) offentliggjorde den 30. januar 2026 en overordnet plan for omlægningen af institutionslandskabet i forbindelse med etableringen af den nye erhvervs- og professionsrettede gymnasieuddannelse (epx).

Det forberedende udvalg for regional udvikling skulle have drøftet tids- og procesplanen på mødet d. 23. april 2026l, men besluttede at udskyde sagen til mødet d. 8. maj 2026. Af hensyn til det tidsmæssige perspektiv i sagen, er denne sag en tilpasset udgave af sagen fra udvalgsmødet den 23. april 2026.

Det forberedende udvalg for regional udvikling skal drøfte tids- og procesplanen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

- Tids- og procesplan drøftes (bilag 1)

Sagen afgøres af det forberedende udvalg for regional udvikling.

Sagsfremstilling

I 2025 blev der indgået en politisk aftale om etablering af en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse, som medfører en omstrukturering af ungdoms- og almenvoksenuddannelser samt nye opgaver for regionerne. Børne- og undervisningsministeren har tildelt regionerne opgaven med at facilitere dialogen med institutionerne og bidrage til etableringen af et nyt uddannelseslandskab. Dialogprocessen forløber i 2026 og skal munde ud i, at regionsrådet for Region Østdanmark i starten af 2027 vedtager en samlet anbefaling af placering af de fremtidige udbud.

Opgaven ligger i forlængelse af regionernes eksisterende opgaver på uddannelsesområdet med at sikre en bred og attraktiv uddannelsesdækning samt at være høringspart på nye og ændrede udbud af gymnasiale- og erhvervsfaglige uddannelser. Regionerne skal i processen bruge det kendskab de har til institutioner og elevernes søgemønstre fra elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på de gymnasiale uddannelser til at anbefale et nyt uddannelseslandskab. I forhold til placeringen af

uddannelsesudbud skal der tages højde for, hvor eleverne gerne vil gå i skole og at der dannes institutioner med et elevgrundlag, som er både økonomisk, fagligt og socialt bæredygtigt.

Etableringen af det nye institutionslandskab skal ske parallelt i tre spor:

- placering af epx,
- placering af gymnasiale enkeltfag samt
- placering af almen voksenuddannelse (avu), forberedende voksenuddannelse (fvu) og ordblindeundervisning (obu).

Omlægningen berører knap 200 afdelinger på institutioner i Region Østdanmark, der udbyder gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser samt almen voksenuddannelse, forberedende voksenuddannelse og ordblindeundervisning. Omlægningen får betydelige konsekvenser for både institutioner og borgere, idet nogle institutioner skal etablere udbud af den nye epx uddannelse, mens andre forventes at skulle afgive elever og i visse tilfælde fusionere eller helt lukke.

Tids- og procesplan

Processen opstartede primo 2026. Administrationen udarbejdede et forslag til tids- og procesplan, der rækker frem til regionsrådets vedtagelse af anbefaling af placering af udbud primo 2027. Det forberedende udvalg for regional udvikling har den 13. marts 2026 fået tilsendt det første forslag til tids- og procesplan samt et notat, som uddyber regionens rolle og de enkelte aktiviteter i tids- og procesplanen. Dette materiale indgik ligeledes af dagsordenen til det forberedende forretningsudvalgsmøde under meddelelser den 10. marts 2026. Begge dokumenter er vedlagt som bilag 2 og 3 til denne sag.

Administrativt er der blevet arbejdet i overensstemmelse med denne tids- og procesplan. Tids- og procesplanen kan tilpasses for den videre proces efter udvalgets behandling den 8. maj 2026.

Aktiviteterne i tids- og procesplanen har til formål at sikre, at relevante parter inddrages i dialogprocessen, og at det politiske niveau løbende behandler spørgsmål relateret til omlægningen af uddannelseslandskabet. Planen skal sikre transparens og inddragelse.

Forslag til tids- og procesplanen består overordnet af følgende faser:

- Første halvår 2026 - Inddragelse: Der gennemføres forskellige inddragelsesprocesser med en række aktører. Herunder dialoger i geografiske delområder på både politisk og administrativt niveau - samt ved bilaterale møder mellem regionen og institutionerne, hvor institutionerne bidrager med input.
- Andet halvår 2026 - Kondensering: På baggrund af dialogerne i første halvår udarbejdes scenarier for et nyt uddannelseslandskab, som drøftes politisk og med institutionerne.

- Først kvartal 2027 - Beslutning: Institutionerne afgiver deres sidste og endelige tilkendegivelse af, om de ønsker at udbyde epx, gymnasiale enkeltfag eller avu, fvu og obu i januar 2027. Regionsrådet for Region Østdanmark vedtager deres endelige anbefaling og fremsender denne til ministeren forventeligt i marts 2027.

Administrationen har afholdt lokale dialoger med lederforeninger samt afviklet den administrative dialog i 12 delområder, som dækker samtlige institutioner. Oversigt over delområder fremgår af bilag 4, som er vedlagt. På disse 12 dialogmøder er institutionerne kommet med deres første indledende tilkendegivelser af, hvilke udbud de ønsker at have i et fremtidigt uddannelses- og institutionslandskab samt input til tids- og procesplanen. Tids- og procesplan har ligeledes været drøftet i de to Kommunekontaktråd. Disse drøftelser har resulteret i, at følgende indarbejdes i tids- og procesplanen:

Begge Kommunekontaktråd har efterspurgt øget inddragelse af kommunerne og fremsendt en henvendelse til udvalgets medlemmer, som er vedlagt som bilag 5. Det kan derfor med fordel præciseres;

- at der kan afholdes flere bilaterale møder mellem regionen og de kommuner, der vurderer dette hensigtsmæssigt.
- yderligere anbefaler administrationen, at kommunerne tænkes med ind i afholdelsen af det Uddannelsespolitiske Topmøde i efteråret 2026.

Se revideret forslag til tids- og procesplan, som er vedlagt som bilag 1.

<u>Videre proces</u>

Det næste skridt i processen fokuserer på en nærmere drøftelse af regionale dilemmaer. Formandskabet er inviteret til at deltage i 6 møder, hvor regionale dilemmaer for udbudsplacering drøftes sammen med institutionerne. Datoerne for dialogmøderne er meldt ud til institutionerne og såfremt formandskabet ikke kan deltage på disse datoer uddelegeres den politiske deltagelse til andre medlemmer af det forberedende udvalg for regional udvikling. De 6 delområder fremgår sammen med mødedatoerne ligeledes af bilag 4.

Det forberedende udvalg vil ligeledes behandle de regionale dilemmaer under et andet punkt på denne dagsorden samt igen i juni.

På baggrund af drøftelserne om regionale dilemmaer vil administrationen udarbejde et første forslag til udbudsplacering, som udvalget for regional udvikling kan drøfte med institutionerne i Region Østdanmark på et uddannelsespolitisk topmøde i efteråret 2026.

Regionsrådets endelige anbefaling af udbudsplacering i det fremtidige institutionslandskab sker forventelig i første kvartal 2027.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Drøftet.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag
1. Bilag - Revideret forslag til tids- og procesplan. Etablering af nyt institutionslandskab_ (DokID: 12840240 - EMN-2026-00189)
2. Bilag - Forslag til tids- og procesplan. Etablering af nyt institutionslandskab (DokID: 12809782 - EMN-2026-00189)
3. Bilag - Notat om tids- og procesplanen for etableringen af det nye institutionslandskab (DokID: 12809783 - EMN-2026-00189)
4. Bilag - Oversigt over uddannelsesinstitutionerne i de 12 delområder (DokID: 12817731 - EMN-2026-00189)
5. Bilag - Henvendelse fra KKR Sjælland og KKR Hovedstaden (DokID: 12809785 - EMN-2026-00189)

Punkt 3: Drøftelse af dilemmaer i forbindelse med etablering af et nyt uddannelseslandskab

EMN-2026-00189

Bilag

Bilag - Faktaark - pejlemærker i omlægning af uddannelses og institutionslandskab

3 (Åben) Drøftelse af dilemmaer i forbindelse med etablering af et nyt uddannelseslandskab

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-00189
Dok ID: 12839232

Resumé

Regionsrådet skal med sin anbefaling af et nyt uddannelseslandskab sikre, at elever og kursister i Region Østdanmark har adgang til attraktive uddannelsestilbud, som udbydes på bæredygtige institutioner. I arbejdet med placering af udbud af epx, gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser er der en række dilemmaer, som der vil skulle tages politisk stilling til.

Sagsfremstillingen skal danne grundlag for udvalgets politiske drøftelser og for udvalgets videre dialog med uddannelsesinstitutionerne i maj og juni 2026, der er med til at kvalificere det videre arbejde.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. de nævnte dilemmaer i omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet drøftes.
2. de politikere, der deltager på dialogmøderne med uddannelsesinstitutionerne, viderebringer udvalgets pointer.

Sagen afgøres af det forberedende udvalg for regional udvikling.

Sagsfremstilling

I første kvartal af 2027 skal Regionsrådet komme med sin samlede anbefaling af placering af af epx, gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser til Børne- og undervisningsministeriet (BUVM). Denne anbefaling skal bero på en række pejlemærker, som er formuleret af ministeren på baggrund af den politiske aftale.

Pejlemærkerne angiver rammerne for de hensyn, der skal tages ved omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet fra 2030. Fx skal der i mindre byområder etableres en byskole, der kan udbyde flere uddannelser, mens der i større byer kan være flere institutioner. Det bliver kun i de største byer, hvor der kan være institutioner, der primært udbyder gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser. Pejlemærkerne er beskrevet i faktaarket, som er *vedlagt* som bilag 1.

Pejlemærkerne er imidlertid ikke tilstrækkelige til at løse opgaven med at placere udbud i det kommende Region Østdanmark. Der vil i praksis opstå en række lokale dilemmaer, der vil indgå i drøftelserne frem til at regionsrådet skal komme med en anbefaling til ministeren.

Det fremgår af procesplanen, at medlemmer af udvalget i maj og juni 2026 deltager i 6 dialogmøder med uddannelsesinstitutionerne for at sikre direkte dialog og transparens om centrale dilemmaer.

Som forberedelse til denne opgave præsenteres udvalget for en række dilemmaer, der er identificeret på baggrund af administrationens 12 dialogmøder, der er afholdt i begge regioner i marts og april 2026. Udvalgets medlemmer kan forvente at disse dilemmaer som minimum vil fylde i dialogen med institutionerne. Dilemmaerne afspejler de mest betonede temaer fra dialogen og er ikke udtømmende.

<u>Dilemmaer</u>

- Hovedstadsområdet:

Uddannelsesudbuddene ligger tæt, og mange er overansøgte. Placeringen af epx skal balancere hensynet til fortsat kapacitet til unge, som ønsker stx, hhx, og htx. Samtidigt vil placeringen af epx få betydning for elevsammensætningen, både på skoler, der får epx, og på skoler, hvor der ikke placeres en epx.

- Større byer uden for hovedstaden:

Hvor flere uddannelsessteder ligger i nærheden af hinanden, kan placeringen af epx få væsentlig betydning for skolernes bæredygtighed. Et epx udbud kan styrke elevgrundlaget på en skole, men omvendt svække det på andre skoler og i nogle tilfælde resultere i, at skoler må nedlægges i deres nuværende form, hvis de ikke får lov til at udbyde epx.

- Mindre byområder og områder med faldende ungdomsårgange:

Færre unge reducerer elevgrundlaget og kan gøre det vanskeligt at opretholde eksisterende uddannelsestilbud. Små uddannelsessteder kan samtidig være mindre attraktive for nogle elever, hvilket kan forstærke faldende søgning. Det kan medføre behov for ændringer i udbudsplaceringen af faglige, sociale og økonomiske hensyn.

- Voksenpædagogiske miljøer:

For almene voksenuddannelser og gymnasiale enkeltfag er et stærkt voksenpædagogisk miljø centralt, men sammen med krav til bæredygtighed, kan det blive vanskeligt at opretholde mindre udbud. Det rejser både et dilemma mellem lokal adgang til uddannelse og muligheden for at etablere attraktive voksenpædagogiske miljøer på de institutioner, hvor hovedparten af elever er mellem 16 – 18 år.

- Antallet af epx-uddannelssteder:

Børne- og Undervisningsministeriet har udsendt et forventet elevgrundlag for den kommende epx i 2035 samt lavet et kort med geografisk placering af epx i 87 byer fordelt over hele Danmark. Flere institutioner har ved de lokale dialogmøder givet udtryk for, at elevgrundlaget til epx kan være

lavere end forudsat i BUVMs fremskrivninger. Særligt i områderne nord for København er der peget på risikoen for, at der er for mange epx-udbud. Der opstår et dilemma mellem at sikre et tilstrækkeligt elevgrundlag for bæredygtige uddannelsessteder og samtidig undgå lange transporttider. Det er afgørende for, at uddannelserne kommer godt fra start, at der er elever nok. På den anden side risikerer den enkelte skole at blive presset til at tage flere elever end de har planlagt, hvis der etableres for få uddannelsessteder og eleverne får længere i skole. Et passende antal udbud bliver en politisk afvejning.

- Specialiserede epx-udbud eller brede udbud af hele uddannelsen:

Mange institutioner er fagligt specialiserede i fx det tekniske område, velfærdsområdet eller handel. Flere institutioner ønsker at udbyde den del af epx, som ligger i forlængelse af deres eksisterende styrkeposition. Ministeriets udmelding er imidlertid, at institutionerne som udgangspunkt skal udbyde alle retninger af epx samt det tredje "overbygningsår". Dette rejser et dilemma mellem ønsket om brede, samlede institutionsmiljøer og om der med fordel også kan etableres fagligt specialiserede udbud. Samtidig vil valget have betydning for den geografiske dækning og opretholdelse af flere institutioner, særligt i geografien udenfor de større byer.

- Robuste udbud af gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser:

Elevgrundlaget for gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser er væsentlig mindre og mere konjunkturfølsomt end for epx. Flere institutioner har i 2026 oplevet markante fald i ansøgertallet sammenlignet med tidligere år, som ligger til grund for ministeriets fremskrivninger. Konkret blev der oplyst en reduktion på 50 procent i 2026 i forhold til data for 2024. Der opstår et dilemma i forhold til, hvilket datagrundlag der bør lægges til grund for planlægningen. Valget af data har betydning for vurderingen af behovet for antallet af fremtidige udbud.

- Attraktive uddannelsesmiljøer

Et af de centrale nationale pejlemærker for epx er at skabe attraktive ungdomsuddannelser, men det er ikke defineret, hvad der gør en uddannelse attraktiv. Der er med den politiske tids- og procesplan planlagt inddragelse af borgergrupper. Punktet inddrages her grundet et stort fokus hos institutionerne på, at inddragelsesprocessen ikke alene må forstørre enkelthistorier, men skal være repræsentativ.

- Transporttid til almene voksenuddannelser

For voksne kursister er der fastsat en vejledende maksimal transporttid på 75 minutter, hvilket er længere end for unge. Institutioner peger på, at længere transporttid kan være en barriere for at gennemføre uddannelse. Særligt for voksne som ofte har stiftet familie samt for dem fra områder i Region Østdanmark, hvor der er mange uddannelsesfremmede borgere. Der opstår et dilemma mellem hensynet til geografisk tilgængelig til uddannelse for alle og behovet for at sikre færre men bæredygtige institutioner.

<u>Videre proces</u>

Medlemmer af det forberedende udvalg for regional udvikling deltager i de 6 dialogmøder med institutionerne i maj og juni om de regionale dilemmaer.

På mødet den 1. juni i det forberedende udvalg for regional udvikling præsenteres delkonklusioner fra de dialogmøder, som kan afvikles inden udvalgets møde med henblik på videre drøftelse.

Dilemmaer og delkonklusioner indgår efterfølgende i en drøftelse i regi af KKR og forelægges på ny for udvalget den 6. august.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særlig stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Drøftet.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag
1. Bilag - Faktaark - pejlemærker i omlægning af uddannelses og institutionslandskab (DokID: 12809781 - EMN-2026-00189)

Punkt 4: Proces for borgerinddragelse af unge og voksne – det gode institutionsmiljø

EMN-2026-00189

4 (Åben) Proces for borgerinddragelse af unge og voksne – det gode institutionsmiljø

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-00189
Dok ID: 12709010

Resumé

I februar 2025 blev der indgået en politisk aftale om at etablere et nyt uddannelses- og institutionslandskab. Regionerne skal hertil udarbejde anbefalinger til placering af udbud. Der er i den forbindelse afsat 0,5 mio. kr. til dialog- og inddragelsesprocesser.

Udvalget skal behandle den overordnede ramme for gennemførelse af borgerinddragelsen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at;

1. temaet for borgerinddragelsen er det gode institutionsmiljø
2. borgerinddragelsen gennemføres med bistand fra ekstern konsulent
3. udvalget deltager i borgerinddragelsen ved fire-seks hybride møder i perioden maj-september 2026

Sagen afgøres af det Forberedende udvalg for regional udvikling Region Østdanmark.

Sagsfremstilling

Regionsrådet i Region Sjælland har i sin budgetaftale for 2026 afsat 4 mio. kr. til arbejdet med uddannelsesreformen. Heraf besluttede Udvalget for Regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og interregionalt samarbejde på sit møde den 21. oktober 2025 at prioritere 0,5 mio. kr. til inddragelse. Disse midler vil finansiere arbejdet med borgerinddragelse i den samlede geografi.

<u>Borgerinddragelse om det gode institutionsmiljø</u>

I forbindelse med omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet har regionerne fået til opgave at udarbejde anbefalinger til udbudsplaceringen af epx, gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser til Ministeren. EPX-sekretariatet har offentliggjort en materialepakke med en bred datamængde, der kan bringes i spil i processen.

Materialepakken afdækker imidlertid ikke et brugerperspektiv på, hvad der anses som attraktive ungdoms- og voksenmiljøer. Dette skal afdækkes forud for anbefalingen for udbudsplacering, da regionerne, ifølge de nationale pejlemærker, skal sikre at udbuddene af EPX placeres med fokus på

attraktive ungdomsmiljøer, mens gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser bl.a. skal placeres under hensyntagen til stærke voksenpædagogiske læringsmiljøer.

Ungdoms- og voksenmiljøerne er desuden af særlig interesse, da den nye institutionsstruktur medfører nye former for institutionsmiljøer, der skal kunne fungere for såvel unge som voksne – i nogle tilfælde på hver sin institution mens det på andre lokationer vil være i fælles rammer.

Mange unge har behov for, at det er uddannelsesinstitutionen, der faciliterer de konkrete muligheder for fællesskaber. Derudover kan der være stor forskel på, hvad der er et attraktivt ungdomsmiljø for de unge inden for de forskellige uddannelsestyper.

I nogle tilfælde vil de voksenpædagogiske læringsmiljøer skulle fungere side om side med ungdomsmiljøerne. I andre tilfælde skal forskellige målgrupper inden for det voksenpædagogiske område skulle være i de samme fysiske rammer, f.eks. AMU og de almene voksenuddannelser. På trods af at begge dele er voksenuddannelser, så er der stor forskel på målgrupperne og en dialog herom vil bidrage til at kvalificere placeringen ud fra et borgerperspektiv på det stærke voksenpædagogiske læringsmiljø.

Formålet med borgerinddragelsen er derfor at sikre, at de politiske beslutninger har inddraget borgersynet på det gode institutionsmiljø for de forskellige målgrupper i det samlede beslutningsgrundlag.

Borgerinddragelse i et digitalt, hybridt format

Et andet formål med borgerinddragelsen er at bygge videre på inddragelsesudvalgets arbejde. Inddragelsesudvalget blev nedsat af Regionsrådet i Region Sjælland med det formål at styrke inddragelse i regionens egen virksomhed, herunder styrke den direkte dialog mellem politikere og borgere i regionen. Borgerinddragelsen i denne sag vil bygge videre på dette mål.

Borgerinddragelsen i denne sag vil bygge ovenpå erfaringerne fra dialogprojektet ”Unge til uddannelse”, der havde gode erfaringer med inddragelse af unge i et digitalt, hybridt format. Det hybride mødeformat betyder her, at der er elever/kursister til stede på deres egne uddannelsesinstitutioner med en facilitator, de kender i forvejen. Der vil hertil være et fælles virtuelt plenumrum, hvor drøftelserne kan faciliteres.

Det digitale, hybride mødeformat er valgt, da det kommende Region Østdanmark får en stor og bred geografi. Ved at gennemføre inddragelsesprocessen i et digitalt, hybridt format får politikerne fortsat mulighed for at komme i direkte dialog med borgere, der dækker en større geografi og få indblik i eventuelle forskelle, der følger heraf.

Økonomisk ramme

Inden for den økonomisk afsatte ramme på 0,5 mio kr. vil administrationen benytte sig af ekstern konsulent til teknisk bistand i planlægning og afvikling af selve borgerinddragelsen. Det gælder både kvalitetssikring af sammenhængen mellem det ønskede output (viden om målgruppernes definitioner på gode institutionsmiljøer) og faciliteringen af det hybride mødeformat.

Forslag til proces

Selve processen vil blive tilrettelagt i tæt samarbejde med ekstern konsulent for at kvalificere processen mest muligt. Derfor er processen endnu ikke planlagt i detaljer.

Det er imidlertid forventningen, at processen vil indbefatte fire-seks hybride møder á op til 2 timers varighed, hvor de målgrupper, der bliver berørt at omlægningen af et nyt institutionslandskab, vil være i direkte dialog med politikere.

Målgrupperne er:

- de unge med relevans for placering af EPX
- målgruppen for de gymnasiale enkeltfag (eksempelvis HF-elever over 18 år)
- de voksne kursister fra AVU, OBU og FVU. Her medtages også AMU-kursister, da Ministeriet lægger op til at AMU og FVU samtænkes

Resultatet fra borgerinddragelsen vil ligeledes inddrages i drøftelserne mellem politikere og uddannelsesinstitutionerne til uddannelsestopmødet. Endelig vil pointerne fra inddragelsesprocessen indgå i det samlede beslutningsgrundlag ultimo 2026 for placering af EPX, gymnasiale enkeltfag og voksenuddannelser.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
Udvalg: Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026**Dato:** 23-04-2026
Sagen blev udskudt til mødet den 8. maj 2026.

Fraværende

Julie Jacobsen (O)

Beslutning
Godkendt.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag

Punkt 5: Regional udviklings økonomi i 2027

EMN-2026-03547

Bilag

Slides fra præsentation af regional udviklings økonomi 2027_FRU den 8. maj

5 (Åben) Regional udviklings økonomi i 2027

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-03547
Dok ID: 12847872

Resumé
Hvis Region Østdanmark ikke i Økonomiaftalen for 2027 kompenseres, skal regionsrådet til efteråret beslutte besparelser på op til 148 mio. kr. på bl.a. kollektiv trafik og miljø. Det forberedende regionsråd godkendte den 21. april 2026, at det forberedende udvalg for regional udvikling - når økonomiaftalen er indgået - skal komme med anbefalinger til fordelingen af besparelsen mellem fagområder som input til den til politiske budgetproces for 2027. Denne sag lægger op til, at udvalget får en introduktion til den regionale udviklingsøkonomi og de forventede besparelser.

Indstilling
Det indstilles, at

1. orientering om den regionale udviklingsøkonomi tages til efterretning.
2. procesplanen for den politiske budgetproces for udvalget tages til efterretning.

Sagen afgøres i det forberedende udvalg for regional udvikling.

Sagsfremstilling
Det regionale udviklingsområde har ansvaret for at løse opgaver inden for oprensning af jordforurening, råstofindvinding, ungdomsuddannelser, kollektiv trafik samt det interregionale område. Det samlede budget i 2026 for regional udvikling i de to regioner er på 1,6 mia. kr.

Administrationen vil på udvalgsmødet mundtligt præsentere den regionale udviklingsøkonomi og sammensætning, herunder de forskellige fagområders økonomi og økonomiske bindinger.

Fagområder	Region H	Region Sjælland	Samlet 2027 budgettet udgifter for Østdanmark (mio. kr.)
Kollektiv Trafik og mobilitet	567	431	999
Anlægsbetaling Letbanen	92	0	92
Jordforurening	186	43	229
Råstoffer	5	3	8
Uddannelse	8	10	18

Interregionalt samarbejde og grænsenær kultur	12	11	23
Løn*	93	43	135
Administration	8	3	10
Indirekte Administration	20	29	49
I alt	990	573	1.562

* Region Sjælland har i dag pulje på 3,7 million kr. til vedr. tværgående administrative udgifter på Hovekonto 4. Puljen er ikke indregnet i dette beløb, og dermed ikke taget stilling til i disponeringen i 2027.

Udvalgsproces for input til de politiske budgetforhandlinger for 2027

Administrationen foreslår følgende proces for det forberedende udvalgs drøftelse af tilpasningen af den regionale udviklingsøkonomi fra 2027 frem mod udvalget i august skal komme med input til budgetprocessen:

- Udvalgsmøde d. 23. april: Udvalget fik en gennemgang af det kollektive trafikområde.
- Udvalgsmøde d. 8. maj 2026: Udvalget får en introduktion til den regionale udviklingsøkonomi og økonomiske bindinger. Derudover gennemgås det interregionale område.
- Udvalgsmøde d. 1. juni 2026: Udvalget vil prioritere fem forslag, som indstilles til de samlet budgetforhandlinger.
- Udvalgsmøde d. 6. august 2026: Udvalget følger op på planlægningen af dialogmøde med kommunerne under forudsætning af, at der er indgået en økonomiaftale for 2027. Udvalget vil på baggrund af økonomiaftale drøfte og videregive sine anbefalinger for tilpasning af den regionale udviklingsøkonomi som input til budgetprocessen.

Afhængigt af det endelige besparelsesomfang vil udvalgsformandskabet skulle tage stilling til, om der skal planlægges dialogmøde med kommunerne i august/september 2026 om den konkrete udmøntning af besparelser på regionale buslinjer og på miljøområdet mv.

Dialog med Folketinget og Danske Regioner om besparelserne

Der arbejdes både politisk og administrativt med at skabe opmærksomhed hos regering, Folketinget og Danske Regioner om besparelsernes store konsekvenser for kollektiv trafik, miljø og uddannelse. Det er forhåbningen, at opmærksomheden vil medføre et aftaleløft i Økonomiaftalen og at effekten af den fordelingsmæssige forskydning af statens bloktilskud mellem regionerne neutraliseres.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, som kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Taget til efterretning.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag
1. Slides fra præsentation af regional udviklings økonomi 2027_FRU den 8. maj (DokID: 12858118 - EMN-2026-03547)

Punkt 6: Første drøftelse af budgetinitiativer 2027-2030 inden for det forberedende udvalg for regional udviklings ressort

EMN-2026-03547

Bilag

Oversigt over forslag til budgetinitiver for regional udvikling til første drøftelse i FRU_8. maj 2026

1. Spar på råstofferne - Radikale Venstre

2. Styrket indsats for korrekt jordha°ndtering - Socialistisk Folkeparti - SF

3. Gratis transport til unge - Socialistisk Folkeparti – SF

4. Midler til serviceeftersyn - Socialistisk Folkeparti – SF

5. Etablering af Skåne modellen for kollektiv trafik i Region Østdanmark

6. Fortsættelse af indsatsen for at nedbringe forbruget af råstoffer - Det Konservative Folkeparti

7. Samarbejde med Slesvig-Holsten - Det Konservative Folkeparti

8. EPX skal blive en succes - tekstforslag - Det Konservative Folkeparti

Udløb af bevillinger

6 (Åben) Første drøftelse af budgetinitiativer 2027-2030 inden for det forberedende udvalg for regional udviklings ressort

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-03547
Dok ID: 12813349

Resumé

Det forberedende forretningsudvalg godkendte på mødet den 27. januar 2027 den overordnede tidsplan for budgetprocessen 2027-2030.

Det forberedende udvalg for regional udvikling fik den 23. april 2026 en introsag om budgetprocessen i udvalget, og udvalgsmedlemmerne har frem til den 1. maj 2026 haft mulighed for at fremsende forslag til budgetinitiativer.

På dette møde skal udvalget drøfte de indmeldte budgetinitiativer med henblik på at prioritere op til 10 forslag, som administrationen vil kvalificere yderligere frem mod anden og sidste drøftelse den 1. juni 2026, hvor udvalget skal prioritere de 5 endelige forslag til budgetinitiativer.

Indstilling

Administrationen indstiller, at det forberedende udvalg for regional udvikling drøfter og beslutter 10 budgetinitiativer for 2027-2030 inden for udvalgets ressort, som udvalget ønsker skal indgå i den yderligere kvalificering af budgetinitiativer frem mod anden og sidste drøftelse den 1. juni 2025.

Sagen afgøres i det forberedende udvalg for regional udvikling.

Sagsfremstilling

Det forberedende udvalg for regional udvikling anmodes om at bidrage til budgetprocessen for budget 2027-2030. I den forbindelse forventes udvalget at drøfte bidrag til budgetprocessen på udvalgsmøderne i maj og juni, hvorefter udvalget skal oversende maksimalt fem forslag til budgetinitiativer til budgetforhandlingerne i september.

Initiativer, som er besparende samt tekststykker, tæller dog ikke med i de fem initiativer, og kan således indstilles herudover. Initiativerne, som udvalget sender videre til de reelle budgetforhandlinger, kan ikke anses som vedtagne i det kommende budget alene fordi, de stående udvalg har prioriteret dem.

De fem initiativer bliver sammen med de øvrige initiativer samlet i to kataloger - et for sundhedsområdet og et for regional udvikling. Katalogerne bliver anvendt under selve budgetforhandlingerne i august, hvor der er fokus på prioritering af midlerne i regionens råderum.

Inden anden og sidste drøftelse den 1. juni 2026 vil administrationen være i dialog med forslagsstillere om udformning af budgetinitiativerne, såfremt der er behov for præciseringer eller tydeliggørelse af forslagets indhold og formål.

Administrationen har forelagt det forberedende forretningsudvalg for et muligt økonomisk scenarie for budgettet for regional udvikling 2027 på mødet den 14. april 2026 og for det samlet regionsråd i forbindelse med budgetseminaret. Den endelige økonomiske ramme for regional udvikling vil først være kendt frem mod de endelige forhandlinger af budgetaftalen for 2027 i september, når Økonomiaftalen mellem regionerne og staten er landet. Økonomiaftalen lander under normale omstændigheder i ultimo maj/juni, men grundet regeringens forhandlingerne er det usikkert, hvornår Økonomiaftalen bliver forhandlet og indgået.

Forslag til budgetinitiativer

Udvalgets indstillet forslag til budgetinitiativer inden for det forberedende udvalg for regional udviklingsressort fremgår af bilagene. Bilag 1 er en samlet oversigt over de indkommende forslag til budgetinitiativer.

Økonomi
På nuværende tidspunkt er der fortsat stor usikkerhed om de endelig økonomiske rammer for budget 2027 – 2030, da en række centrale forhold - herunder Økonomiaftalen for 2027, regionernes nye finansieringsmodel og implementeringsaftalen for Region Østdanmark - endnu er ukendte.

Der er derfor stor usikkerhed om, hvor mange midler der eventuelt vil være i den politiske prioriteringspulje. Udvalget bør under deres budgetdrøftelser være opmærksom på, at puljen kan være af meget begrænset størrelse – eller allerede været bundet af tidligere politiske beslutninger, som har en varig økonomisk effekt.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Det blev besluttet at sende alle indsendte forslag til budgetinitiativer videre til kvalificering.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag
1. Oversigt over forslag til budgetinitiver for regional udvikling til første drøftelse i FRU_8. maj 2026 (DokID: 12847434 - EMN-2026-03547)
2. 1. Spar på råstofferne - Radikale Venstre (DokID: 12847317 - EMN-2026-03547)
3. 2. Styrket indsats for korrekt jordhåndtering - Socialistisk Folkeparti - SF (DokID: 12847319 - EMN-2026-03547)
4. 3. Gratis transport til unge - Socialistisk Folkeparti – SF (DokID: 12847320 - EMN-2026-03547)
5. 4. Midler til serviceeftersyn - Socialistisk Folkeparti – SF (DokID: 12847321 - EMN-2026-03547)

6. 5. Etablering af Skåne modellen for kollektiv trafik i Region Østdanmark (DokID: 12847435 - EMN-2026-03547)
7. 6. Fortsættelse af indsatsen for at nedbringe forbruget af råstoffer - Det Konservative Folkeparti (DokID: 12850888 - EMN-2026-03547)
8. 7. Samarbejde med Slesvig-Holsten - Det Konservative Folkeparti (DokID: 12850889 - EMN-2026-03547)
9. 8. EPX skal blive en succes - tekstforslag - Det Konservative Folkeparti (DokID: 12850890 - EMN-2026-03547)
10. Udløb af bevillinger (DokID: 12850907 - EMN-2026-03547)

Punkt 7: Drøftelse af strategiske pejlemærker for grænseregionale samarbejder for Region Østdanmark

EMN-2026-03688

Bilag

2026-05-01 Strategiske Pejlemærker for grænseregionale samarbejder

7 (Åben) Drøftelse af strategiske pejlemærker for grænseregionale samarbejder for Region Østdanmark

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-03688
Dok ID: 12821415

Resumé

Region Østdanmark har en vigtig rolle at udfylde i arbejdet med at skabe sammenhængende grænsegeografier, som kan realisere potentialet for såvel regionens egen virksomhed, som geografiens borgere og virksomheder. Udvalget forelægges med sagen de strategiske pejlemærker, som lægges til grund for Region Østdanmarks grænseregionale indsatser og samarbejde. Pejlemærkerne vil danne grundlag for en fremtidig strategi for det grænseregionale samarbejde samt for Region Østdanmarks grænseregionale medlemskaber.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

- det forberedende udvalg for regional udvikling drøfter de strategiske pejlemærker for grænseregionale samarbejder for Region Østdanmark.

Sagen afgøres af det forberedende udvalg for regional udvikling Region Østdanmark.

Sagsfremstilling

Region Østdanmark er et centralt bindeled mellem Skandinavien og resten af Europa. Med ca. 3 mio. borgere udgør Region Østdanmark halvdelen af Danmarks befolkning. Det sidestiller Region Østdanmark med nogle af Europas største og mest attraktive metropolregioner. Tæt integrerede grænseregioner udgør en central rolle for såvel national udvikling som for Europas sammenhængskraft i en verden, som har ændret sig markant over de seneste år.

Velfungerende samarbejder over grænserne kan bidrage med konkrete løsninger på problemstillinger, der opstår på tværs af forskellige landes lovgivninger, systemer og strukturer og gøre det lettere for borgere, virksomheder og organisationer at drage nytte af at interagere og bevæge sig på tværs af grænsen. Region Østdanmark skal med de grænseregionale samarbejder sikre, at regionen bliver et endnu bedre sted for borgerne at bo og arbejde.

Region Hovedstaden og Region Sjælland arbejder med at udvikle grænseregionerne over Øresund og Femern Bælt. Herunder er fokus at øge integrationen og mindske grænsehindringer. Dette arbejde er båret af politiske og administrative samarbejder, finansiering af indsatser og projekter samt medlemskaber af en række grænseregionale organisationer. Arbejdet har blandt andet resulteret i en ny skatteaftale på tværs af Øresund i 2024 og et tæt samarbejde med den tyske delstat Slesvig-Holsten. Desuden har der været et støt stigende hjemtag fra EU's Interreg-programmer til både egen organisation og til regionens geografi, hvilket har gavnet både borgere og virksomheder.

<u>Strategiske pejlemærker for grænseregionalt samarbejde</u>

Med sundhedsreformen i 2024 er muligheden for at udarbejde regionale udviklingsstrategier og en bred udviklingsdagsorden, herunder klimaområdet bortfaldet fra den regionale udviklingsportefølje. Samtidig flytter kulturområdet inden for regionen til kommunerne per 1/1 2027.

Regionen skal fortsat drive de 3 EU Interreg-programmer, som regionen er en del af. På det grænseregionale område kan Region Østdanmark desuden deltage i og medfinansiere grænseregionale samarbejder, herunder Interreg-projekter, som ligger inden for regionens opgaveportefølje. Derudover har Region Østdanmark mulighed for at deltage i og medfinansiere grænseoverskridende samarbejder på kulturområdet.

Det foreslås derfor at udvalget drøfter administrationens *vedlagte* forslag til strategiske pejlemærker for grænseregionale samarbejder for Region Østdanmark, der sætter retning for, hvordan en ny Region Østdanmark vil arbejde grænseregionalt.

Centralt for pejlemærkerne er at bidrage til at skabe sammenhæng i korridoren mellem grænsegeografierne over Øresund og Femern. Samarbejdet over Øresund er mere modent end Femern Bælt samarbejdet, som primært bunder i at Øresundsbroen nu har eksisteret i 25 år. Det giver mulighed for vidensdeling– og opbygning på trods af forskellige geografiske og strukturelle forudsætninger. Forskellen i udviklingsstadier nødvendiggør forskellige typer af indsatser og samarbejder for at indfri potentialet i begge geografier bedst muligt.

Med afsæt i pejlemærkerne kan Region Østdanmark, i samarbejde med grænseregionale organisationer og myndigheder, udvikle de grænseregionale dagsordener.

Processen fremadrettet

Det forberedende udvalg for regional udvikling skal ved nærværende møde drøfte Region Østdanmarks regionale udviklingsmedlemskaber, herunder også grænseregionale samarbejder og medlemskaber. Prioriteringen af de grænseregionale medlemskaber kan bygge på de strategiske pejlemærker for det grænseregionale område frem mod forhandlingerne af budgetaftalen for 2027.

Administrationen vil benytte de strategiske pejlemærker som udgangspunkt for dialog med organisationer og aktører i grænsegeografierne med henblik på udarbejdelse af en strategi og handlingsplan for grænseregionalt samarbejde for Region Østdanmark, som kan fremlægges for udvalget for regional udvikling i 2027.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særlig stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Drøftet.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag

1. 2026-05-01 Strategiske Pejlemærker for grænseregionale samarbejder (DokID: 12845491 - EMN-2026-03688)

Punkt 8: Drøftelse af regional udviklings medlemskaber og partnerskaber

EMN-2026-03688

Bilag

Bilag 1 - Overblik over tilpasning ift. medlemskaber og partnerskaber

Bilag 2 - Baggrundsnotat - medlemskaber

8 (Åben) Drøftelse af regional udviklings medlemskaber og partnerskaber

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-03688
Dok ID: 12821432

Resumé

Med overgangen til Region Østdanmark, tilpasningen af det regionale udviklingsområde og dertilhørende økonomi på baggrund af aftale om sundhedsreform 2024, er der behov for en fornyet politisk beslutning om Region Østdanmarks medlemskaber og partnerskaber under regional udvikling. Der lægges med denne sag op til en drøftelse med henblik på, at det besluttes i budgetaftalen for 2027, hvilke samarbejder og medlemskaber, der skal opsiges, justeres eller fastholdes.

Indstilling

Administrationen indstiller at udvalget drøfter følgende:

1. Region Østdanmark fastholder medlemskabet af Greater Copenhagen EU Office med en årlig medfinansiering på 7,3 mio. kr. (2026 priser)
2. 1/3 af det årlige medlemskontingent betales af det regionale udviklingsbudget og 2/3 betales af sundhedsbudgettet
3. Region Østdanmark fastholder medlemskabet af Greater Copenhagen med en reduceret årlig medfinansiering på 2 mio. kr.
4. Region Østdanmark fastholder medlemskabet af HH-gruppen
5. Region Sjællands beslutning om hjemtag af den danske del af Femern Bælt-Komiteens sekretariat fastholdes, og Komiteen videreudvikles som en politisk strategisk samarbejdsorganisation på tværs af Femern Bælt
6. Region Østdanmark går i dialog med delstaten Slesvig Holsten om en politisk samarbejdsaftale
7. Region Østdanmark fastholder medlemskabet af Fonden Femern Belt Development med en årlig medfinansiering på 0,6 mio. kr.
8. Region Østdanmark meldes ud af STRING
9. Region Østdanmark meldes ud af Øresundsinstituttet
10. Region Østdanmark fastholder samarbejdet med Sjællands Udviklingsalliance, men uden fortsat medfinansiering af sekretariat
11. Region Østdanmark meldes ud af Gate 21
12. Region Østdanmark meldes ud af Silent City

Sagen afgøres af det forberedende udvalg for regional udvikling.

.

Sagsfremstilling
Med overgangen til Region Østdanmark, bortfald af opgaveområder og et smallere hjemmelsgrundlag samt de økonomiske tilpasninger, der følger af aftale om sundhedsreform 2024, er der behov for en drøftelse og prioritering af Region Østdanmarks medlemskaber og partnerskaber under regional udvikling.

Administrationens anbefalinger til prioriteringer af medlemskaber fremgår af vedlagte oversigt (bilag 1), der sammenfatter indstillingerne og viser de økonomiske konsekvenser. De enkelte anbefalinger og organisationernes formål mv. er uddybet i vedlagte notat (bilag 2).

Ift. det grænseregionale samarbejde er der taget udgangspunkt i et mål om at skabe to stærke grænseregioner omkring Øresund og Femern, særligt gennem politiske og administrative samarbejder. Med dette formål har administrationen udarbejdet strategiske pejlemærker for grænseregionale samarbejder for Region Østdanmark, som prioriteringen af de grænseregionale medlemskaber kan bygge på.

Pejlemærkerne drøftes på nærværende møde den 8. maj 2026 af det forberedende udvalg for regional udvikling.

Økonomi
Med de anbefalede indstillinger vil de nuværende udgifter på 11,2 mio. kr. kunne reduceres til 5 mio. kr. så der samlet vil kunne opnås en besparelse på det regionale udviklingsbudget på 6,2 mio. kr. fra 2028. Da beslutningen om medlemskaber og samarbejder først træffes i forbindelse med budgetaftalen 2027, vil der først være en fuld økonomisk effekt af de opsagte medlemskaber fra 2028.

Konsekvenserne af drøftelsen af håndteringen af medlemskaber og samarbejder vil blive indarbejdet i budgetforslaget for 2027..

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Drøftet, i det at udvalget beder administrationen om at sætte en sag på næste møde, som gennemgår og udfolder indstillingens medlemskaber og partnerskaber.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag

1. Bilag 1 - Overblik over tilpasning ift. medlemskaber og partnerskaber (DokID: 12850026 - EMN-2026-03688)
2. Bilag 2 - Baggrundsnotat - medlemskaber (DokID: 12850027 - EMN-2026-03688)

Punkt 9: Aktuelle sager

EMN-2026-03575

9 (Åben) Aktuelle sager

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-03575
Dok ID: 12815983

Resumé
-

Indstilling
-

Sagsfremstilling
-

Økonomi
-

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Der blev givet en status for ulykken på Gribskovbanen den 23. april 2026.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag
.

Punkt 10: Næste møde

EMN-2026-03575

10 (Åben) Næste møde

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-03575
Dok ID: 12815984

Resumé
Næste møde i udvalget afholdes den 4. juni kl. 16.00-18.00 i Regionshuset i Sorø-

Indstilling
-

Sagsfremstilling
-

Økonomi
-

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Næste møde i udvalget afholdes den 4. juni 2026.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag
.

Punkt 11: Godkendelse af deltagelse ved møde i Forberedende udvalg for Regional udvikling fredag den 8. maj 2026

EMN-2026-03575

11 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Forberedende udvalg for Regional udvikling fredag den 8. maj 2026

Forberedende udvalg for Regional udvikling 2026
Sags ID: EMN-2026-03575
Dok ID: 12815986

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Nana Harring (O)

Bilag

.